

УДК 130.2:81'246.3

DOI <https://doi.org/10.24195/sk1561-1264/2019-3-10>**Пилипенко Світлана Григорівна**кандидат філософських наук, доцент,
докторантка кафедри філософіїХарківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди
вул. Алчевських, 29, Харків, Україна

ПОЛІЛІНГВІЗМ ЯК ТРЕНД СУЧАСНОСТІ

У статті розглядається полілінгвізм як множинність мовленнєвих практик. Зазначається, що полілінгвізм в умовах глобалізації, поширення міжнародних зв'язків, мультикультуралізму, транснаціональних і наднаціональних процесів є теоретично і практично необхідним. **Метою** статті є аналіз інструментальних мовленнєвих практик, які виникають унаслідок інтернетизації та комп'ютеризації життя / буття суспільства та людини.

Завдання дослідження полягає у висвітленні концепту «мовленнєві практики» та в актуалізації проблеми полілінгвізму, який виявляється у множинних мовленнєвих практиках сучасності.

Для вирішення поставлених завдань у статті використовуються феноменологічний, герменевтичний, компаративістський, культурно-антропологічний **методи** дослідження.

Підкреслюється, що у наукових працях із питань антропології звертається увага на розуміння мовленнєвих практик як антропотехнік – творіння людиною здатності спілкуватись, обмінюватись досвідом, переживаннями, почуттями, зберігати та передавати інформацію, сприяти соціально-історичному розвитку. Інакше кажучи, вони є складником людського життя / буття.

Зазначається, що усі мови містять у собі елементи політичного самоствердження. Водночас конкурентоздатність держави й окремишньої людини залежать від володіння інформацією, а тому втрата інформації у зв'язку з мовним бар'єром стає однією з актуальних соціальних проблем сучасності.

Наголошується, що зсув у розумінні мови відбувся у зв'язку з появою «інструментальної мови», «мови машин», що теоретично обґрунтував М. Фуко. Так, засоби швидкого зв'язку визначили зсув у малюнку мовленнєвих практик та демонструють інноваційний складник цього процесу. Складність сучасного мовного простору пов'язана з Інтернетом і комп'ютером. Останні призвели до появи гіпертексту як інструментальної мови. Відбувається конструювання мовленнєвих практик як мережі. З'являються нові модифікації мовленнєвих практик.

Підкреслюється, що множинність мовленнєвих практик пов'язана з наявністю міжнародної комунікації на різних рівнях. Полілінгвізм як напрям освіти стає одним із засобів формування життєвих компетенцій. Текстуальний характер інструментальних мовленнєвих практик виявляється в таких ознаках, як багаторівнева ієрархія, інтерактивність, мінливість, мозаїчність, віртуальність. Утворюється мова «онлайн».

Висновки. Людина в умовах інформаційного суспільства, використовуючи різноманітні технології, змінює мовленнєву реальність та її складники – мовленнєві практики. Відповідно, сучасна мовна палітра потребує ретельного аналізу в інформаційному просторі глобального світу, де полілінгвізм є його головним трендом й ознакою.

Ключові слова: мова, мовленнєві практики, полілінгвізм, інструментальні мовленнєві практики, антропотехніка.

Вступ. Тема мови була і залишається досить актуальною не лише в науковому, але й у публічному дискурсах. У книзі «Антропологія під прагматичним кутом зору» І. Кант обґрунтував ідею постійного миру та визначив можливість цього стану завдяки тому, що природа надала людству дві головні можливості: розмаїття мов та релігій. Кантівська теза про «розмаїття» мов є не лише запитом сьогодення, але й відповіддю на виклики сучасності; вона виступає одним із чинників дослідження полілінгвізму як розмаїття мовленнєвих практик.

Дослідження дихотомій «мова – машина», «жива мова – інструментальна мова», «мова – дія», «мова – мислення», «мова – держава», «мова – мовленнєві практики» тощо засвідчує,

по-перше, різноманітність мови в житті суспільства та людини; по-друге, багаторівневі виміри мови; по-третє, поліпарадигмальність мови (концепти аналізу виявляються в філософії, мовознавстві, лінгвістиці, соціолінгвістиці, герменевтиці).

Варто підкреслити, що полілінгвізм в умовах глобалізації, поширення міжнародних зв'язків, мультикультуралізму, транснаціональних і наднаціональних процесів є теоретично і практично необхідним. Полілінгвізм відтворює багатогранність життя / буття людини, адже людина, долучаючись до його різних аспектів, виконує відповідні соціокультурні ролі – батька чи матері, громадянина чи політичного діяча, науковця чи менеджера, освітянина чи управлінця, кожна з яких потребує своєї мовленнєвої практики. І навпаки, мовленнєві практики презентують соціокультурні ролі.

Метою статті є аналіз інструментальних мовленнєвих практик, що виникають унаслідок інтернетизації та комп'ютеризації життя / буття суспільства та людини. **Завдання** дослідження полягає, по-перше, у висвітленні концепту «мовленнєві практики»; по-друге, в актуалізації проблеми полілінгвізму, який виявляється у множинних мовленнєвих практиках сучасності.

Методи дослідження. Для вирішення поставлених завдань у статті використовуються феноменологічний, герменевтичний, компаративістський, культурно-антропологічний методи дослідження.

Результати. У сучасному філософському дискурсі питання мовленнєвих практик не втрачає своєї актуальності. Аналіз цього концепту міститься в дослідженнях Л. Вітгенштейна, М. Гайдеггера, Ю. Габермаса, Г.-Г. Гадамера, Е. Гобсбаума, Ж.-Ф. Ліотара, Дж. Остіна, Л. Булаховського, О. Потебні, Ю. Шереха (Шевельова). Питання мовних практик як полілінгвізму поставлено українськими дослідниками О. Бойченком, Л. Ставицькою, С. Домніч, Л. Карпець, В. Жайворонком, Л. Масенко та іншими. Варто підкреслити, що розглядаючи полілінгвізм, необхідно враховувати дослідження психологів, котрі в тій чи іншій площині розглядають мовні питання. Так, американський клінічний психолог Говард Гарднер, досліджуючи інтелект дитини, виявив вісім типів, серед яких є лінгвістичний тип. З'ясування полілінгвізму як множинності мовленнєвих практик здійснюється на підставі теоретичних положень розуміння мови і слова як дії, як діяльності. Мова інтерпретується як використання слів у конкретних соціально-культурних контекстах. І в такому сенсі вельми важливою є думка Л. Вітгенштейна про різноманітність типів мовної діяльності й, відповідно, різноманітність функцій, які може виконувати одне і те ж слово. Дж. Остін і Л. Вітгенштейн вводять поняття, що стають домінуючими: «мовленнєві ігри», «мовленнєві дії».

Доцільним є звернення до концепції герменевтики Г.-Г. Гадамера, де сенсоутворюючим постає поняття «розуміння». Для філософа – це те, що відтворюється різноманітними форматами: бесідою, діалогом, співрозмовою; мова виступає діяльністю. Розмова – це не звичайна множинність монологів, серед яких перемагає найупевненіший і розумніший, не пріоритет думки іншого: у розумінні з'являється загальне поле, що втілює сенс [1, с. 48]. За Гадамером, мова знаходить своє втілення в розмові та діалозі, що є характерними мовленнєвими практиками, без яких спільнота не в змозі досягнути взаєморозуміння. На жаль, ця настанова філософа відсутня в нескінченній кількості телешоу, що цілодобово транслюються для «висвітлення» найрізноманітніших питань суспільного життя. Мовленнєві практики як феномен полілінгвізму в контексті комунікативних дій подано в працях Ю. Габермаса, де останні виступають принципами розуміння та механізмами контролю дій суб'єктів [6]. Саме таке розуміння мовних процесів є матрицею полілінгвізму.

Зазначимо, що множинність мовленнєвих практик є реальністю сучасного світу. Так, на планеті Земля є 7 000 мов, хоча треба визнати і той факт, що відбувається зникнення мов. У цьому контексті привертають увагу думки сучасного дослідника Е. Гобсбаума, котрий у своїх наукових публікаціях порушив питання рівнозначності мов та питання мови культури та ідентичності. Що є важливим в його роздумах і необхідним для аналізу розмаїття мовленнєвих практик як полілінгвізму? На його думку, «мультикультуралізм», як і інші форми чи типи культури, ґрунтується на мові. Сучасність демонструє, що міжнародне спілкування потребує не

однієї мови, а множинності мов, які будуть практично використовуватись у різних умовах з різною метою. Відтепер читання і письмо не є домінуючими в сучасній культурі, що базується на кіно, телебаченні, радіо тощо. Наш світ – світ багатомовний, людство існує і живе у багатомовному світі [7, с. 52–59]. Зазначена вченим тематика жваво обговорювалась у різних варіаціях у зв'язку з прийняттям Верховною Радою України «Закону про державну мову». Таким чином, мовне протиріччя залишається постійним фактором життя; усі мови містять у собі елементи політичного самоствердження. Водночас конкурентоздатність держави й окремішньої людини залежать від володіння інформацією, а тому втрата інформації у зв'язку з мовним бар'єром стає однією з актуальних соціальних проблем сучасності.

У наукових працях з питань антропології звертається увага на розуміння мовленнєвих практик як антропотехнік – творіння людиною здатності спілкуватись, обмінюватись досвідом, переживаннями, почуттями, зберігати та передавати інформацію, сприяти соціально-історичному розвитку. Інакше кажучи, вони є складником людського життя / буття. Не випадково М. Гайдеггер свою позицію визначив таким чином: «Мова – домішка мого буття». Цей напрям у філософських студіях лише набирає актуальності, бо сучасна епоха стала своєрідним викликом минулому. Мовленнєві практики як антропотехніки доводять, що «людина була й залишається продуктом технологій олюднення, одомашнювання, соціалізації та цивілізації. Техніка виводить людину з нелюдського стану в людський, тому особливого значення набуває думка, що загрозу повинна викликати не техніка взагалі, а “печерна свідомість”» [3, с. 147].

Мовленнєві практики відтворюють не лише мовну реальність. Людина від дня свого народження опиняється як в соціальному, так і мовному просторах, використовує мовленнєві практики як засіб спілкування, комунікації, дії, що спонукає до різних засобів діяльності, має змогу конструювати або реконструювати реальність у її різновидах. Аналітики філософії мови, пропонуючи розуміння мовленнєвих практик, наголошують, що ці феномени мають лінгвістичний складник, ментальні й фізичні процеси та події, а також технологічний складник. Йдеться про трансформацію класичної лінгвістичної парадигми, що була спрямована на аналіз того, як ми говоримо про світ і як ми розмірковуємо про саме міркування [5].

Взаємозв'язок мови та дії подано в розмовах, слуханні, листуванні, перекладах, написанні різноманітних творів, повідомленнях, зверненнях. Останні виступають координаторами дій. Мовленнєві практики мають вираз гри, гібридності, гіпертексту, полілінгвізму, письма чи усного мислення. Вони ґрунтуються на теорії мовленнєвих актів, що, на думку дослідників, є значним кроком у розумінні зв'язку мови та дії, мови і таких станів свідомості, як справедливість, довіра, чуттєвість, відкритість, любов, віра, надія, тобто мовленнєві практики наповнені завжди інтенціональними станами. На цьому наголошував у своїх працях Дж. Сьорль.

Зсув у розумінні мови відбувся у зв'язку з появою «інструментальної мови», «мови машин», що теоретично обґрунтував М. Фуко. Як наслідок – з'являються нові модифікації мовленнєвих практик. На думку М. Фуко, «машини мови» – це функціональні можливості, засоби «консервації» й обміну текстів. Інструментальна мова й відповідні їй мовленнєві практики не заперечують інших практик – письмових, усних, штучних, літературних, живих тощо, що відтворюють сучасну мовну реальність. Дослідники вважають алфавіт, друк, кіно, телебачення, комп'ютер, Інтернет виявом / засобом практик інструментальної мови. Інструментальні мови поширюються у вигляді цифрових устроїв, мережових комунікацій, мобільного зв'язку, смартфонів. У сучасних аудіовізуальних медіа з'явився новий термін для означення діяча мовленнєвих практик – мовець. Вважаємо, що саме використання цього терміну підкреслює його діяльну характеристику.

Акцент на технологізації відповідає сучасним соціально-культурним процесам. Технології суттєвим чином впливають на людину. Технологічний контент соціально-антропологічної рефлексії очевидний, як і збільшення залежності людини від техніки та високих технологій. Антропологічні аспекти останніх призводять до ситуації, де вони виступають долею людини. Відтепер людина не здатна віднайти дистанцію щодо «другої природи». У технологічну добу техніка та високі технології претендують на те, щоб доповнити чи навіть замінити свою антропологічну визначність. Ось чому набуває актуальності дослідження технологічності як харак-

теристика життя / буття сучасної людини; характеристики, що не була притаманна попереднім епохам. І в такому контексті поява технологічної людини, або технологічно залежної людини, зовсім не випадкова. Як зазначив М. Ямпольский, технологічні конструкти «як антропологічні протези» знаходяться не поруч з людиною, а входять кожного дня в тканину життя / буття людини, відбувається симбіоз людини та машини. Сучасна людина в умовах інформаційного суспільства використовує в процесі свого життя / буття різноманітні технології, що призводить до зміни не лише часових, а й просторових координат. Змінюється мовленнєва реальність та її складник – мовленнєві практики.

Лада Мітич у романі «Любов.com» цю ситуацію подає таким чином: «Так, “всесвітнє павутиння” запровадило свою неповторну лексику, яка з традиційною лексикою, здається, не має нічого спільного: вона не лише не схожа, але й часом вступає з нею в конфлікт. У конфлікт жорстокий, на виживання. І не буде нічого дивного, якщо в майбутньому ця лексика, а за нею й інтернет-орфографія разом з інтернет-пунктуацією увійдуть у традиційний мовний простір. Ні, не увійдуть, увірвуться та займуть становище переможця – їх вивчатимуть у школі, а потім і в університеті. Може статися, навіть почнуть захищати дисертації...» [4, с. 8].

Нові мовленнєві практики в такому розумінні презентувала українська письменниця І. Карпа в повісті «50 хвилин трави (Коли помре твоя краса)». Тут маємо мовленнєві практики постмодернізму, примітив-літератури та практики людини, яка психічно нестабільна (головна героїня). Мова твору являє собою гібридну мову. Для розкриття сенсу творчого задуму авторка звертається до досить широкого кола мовленнєвих практик: тут і українська мовна практика поряд з англійською, ненормативна мовна практика, суржик українських і російських мовних практик, смайлик-мова, нова орфографія [2]. Так, Євка, єдиний персонаж твору, маніфестує себе таким чином: «Просто думати їй не було дано. Якась заскладна професія – думати. Їй треба вчитися. Вчитися Євка ненавиділа». У такій палітрі мовних практик питання «Як слово наше відгукнеться?» стає найважливішим і найактуальнішим, бо позбавлення людини практик мислення, навчання спрямоване на знищення в людині людського. Інакше кажучи, у цій ситуації втрачаються межі людського.

Палітра мовленнєвих практик як полілог складна, плюральна. Ця складність сучасного мовного простору пов'язана з Інтернетом і комп'ютером. Останні призвели до появи гіпертексту як інструментальної мови, як нової мовленнєвої практики. Свого часу М. Кастельс означив максимум: «Дайте мені Інтернет і я зміню світ». Ця максима знайшла своє втілення в гіпертексті. Гіпертекст як полілог демонструє нову модель взаємозв'язку «людина – мова – техніка».

Панування Інтернету та комп'ютера визначили наявність «машин мови» (М. Фуко), які започаткували нетрадиційне розуміння грамотної людини. У сучасному просторі життя / буття «комп'ютерна грамотність» визначає чітку демаркаційну межу не лише між людьми, але й між країнами, культурами. Засоби швидкого зв'язку – телебачення, радіо, факс, електронна пошта, мобільний телефон, скайп – сприяють швидкому розповсюдженню інформації. Вони визначили зсув у малюнку мовленнєвих практик, демонструють інноваційний складник процесу, котрий Ф. Фукуяма означив як «великий вибух». Відбувається конструювання мовленнєвих практик як мережі.

Множинність мовленнєвих практик пов'язана з наявністю міжнародної комунікації на різних рівнях. Одним із проявів такого зв'язку є освіта. Започатковуються Інтернет-університети, Інтернет-школи. З'являються інноваційні центри навчання, як-от «Містечко знань» у Дубаї, де з 2002 року працює 31 навчальний заклад. У Катарі побудовано «Місто освіти», де розташовані відділення найтоповіших університетів США. Для них полілінгвізм став умовою спілкування на підставі толерантності, взаємоповаги. Звернення до освіти в реаліях мовленнєвої освіти має прогностичну спрямованість і сенс, які визначив американський вчений, представник теорії критичної педагогіки, критичної освіти і навчання П. Фрейре: «Навчання грамотності включає в себе не лише читання слова, але й “читання світу”».

Полілінгвізм як напрям освіти стає одним із засобів формування життєвих компетенцій. Дослідники зазначають, що в наш час немає необхідності в публікаціях на папері. Майже усі

листи існують у віртуальному просторі й «здійснюються» електронною поштою. Інтернет змінив наше розуміння мови та мовлення. За прогнозами експертів Інтернет стане та й вже стає одноосібним архівом усієї спадщини, створеної людством. Інтернет постав чинником гіпертексту, де головною є комунікативна дія. У. Еко у своїй праці «Від Інтернету до Гуттенберга: текст і гіпертекст» визначив максиму, яка є актуальною у просторі сьогодення: гіпертекст – це багатовимірний мережа, де кожна точка або вузол самостійно і без найменшого зусилля пов'язується з іншою точкою або вузлом тексту [8]. Саме така настанова філософа покладена в існування загальновідомої Вікіпедії. Гіпертекст демонструє своє буття в різних вимірах, бо він результат нових технологій, створених людиною, але й сама людина, як вважає М. Кастельс, є своєрідним гіпертекстом. Актуальність цих ідей засвідчив «ІТ-форум», що відбувся в Києві 23–24 травня 2019 року [10]. Форум не лише маніфестував нові технології, але й новітні інструментальні мовні практики, актуальність комп'ютерної грамотності. Означені тенденції свідчать про процес демократизації мовленнєвих практик.

Текстуальний характер інструментальних мовленнєвих практик виявляється в таких ознаках, як багаторівнева ієрархія, інтерактивність, мінливість, мозаїчність, віртуальність. Утворюється мова «онлайн», мова “globish” (термін утворився від поєднання двох слів “global” і “english”, тобто глобальний, всезагальний англійський). Завдання останніх полягає у полегшенні комунікації. На основі гіпертексту виникає новий, нетрадиційний малюнок полілінгвізму – синкретизм і синтез мовленнєвих практик.

Полілінгвізм стає важливою тенденцією мовного реального світу, його трендом. Таке його призначення є антиподом «концепції мовленнєвого імперіалізму». Цей термін (“Linguistic imperialism”) започаткував Роберт Філіпсон. Він визначає домінування «мовного імперіалізму» як англійської мови, як «домінування», зумовлене встановленням і постійною підтримкою структурної й культурної нерівності між англійською та іншими мовами. Р. Філіпсон ввів у науковий мовний простір дихотомію одномовність / багатомовність мови, піддав критиці поширення та культурне впровадження англійської мови як мови-globish. Мова і мовленнєві практики, мова як один із засобів комунікації є тими соціокультурними механізмами, що забезпечують зв'язок минулого, сучасного і майбутнього. І в такому сенсі «мовний імперіалізм» англійської мови є як у постколоніальному (Індія, Пакистан, Уганда), так і в неокolonіальному (Європа) світі. Означений процес спрямований на скорочення функціональних мов. Водночас поява технозалежної людини ставить досить актуальне й гостре питання щодо природної мови в її множинних практиках.

Що буде з мовою, якщо здійсняться прогнози Р. Курцвейла? На його думку, вже до 2050 року буде винайдено комп'ютер, який прирівняється до людського мозку, у 2030 році будуть створені умови до їх поєднання, а в 2035–2045 роках відбудеться завантаження людської свідомості в комп'ютер [9].

Висновки. Дослідження полілінгвізму як соціокультурної практики є важливим у теоретичному і практичному сенсах. У цьому контексті є доцільним звернення до поняття «мовленнєві практики». Останні не лише висвітлюють значення слів, фіксованих в жорстоких системах, вони надають нові конотації та нові значення, відтворюють не лише постійні, але й нові сфери життя / буття, «позамовні» реалії, складники тієї чи іншої людської діяльності, різноманітні моделі сприйняття себе та іншого, мови та світу. У них подана плюралістичність світу людського життя / буття, соціальна взаємодія, встановлення тих чи інших комунікацій між людьми.

Мовленнєві практики не варто розглядати як речення – це дії, що спрямовуються тим, хто промовляє, на того, хто слухає. У такому сенсі мовленнєві практики вкорінені в реальний світ, виступають своєрідним «вслухуванням» та «вдивлянням» у нього. Багатозначність функціонування мовленнєвих практик є тим фактором, що підкреслює їх бачення як полілінгвізму; і навпаки, полілінгвізм виявляється у множинних мовленнєвих практиках сучасності. Людина в умовах інформаційного суспільства, використовуючи різноманітні технології, змінює мовленнєву реальність та її складники – мовленнєві практики. Відповідно, сучасна мовна палітра потребує ретельного аналізу в інформаційному просторі глобального світу, де полілінгвізм є його головним трендом й ознакою.

Список використаних джерел

1. Гадамер Г.-Г. Актуальность прекрасного. Москва : Искусство, 1991. 368 с.
2. Карпа І. 50 хвилин трави: (Коли помре твоя краса). Харків, 2004. 239 с.
3. Марков Б.В. Философия. Стандарт третьего поколения. Санкт-Петербург : Питер, 2013. 432 с.
4. Митич Л. Любовь.com. Харьков, 2013. 304с.
5. Мошинська О.Ю. Палітра сучасних мовленнєвих практик. *Проблеми лінгвістики та іншомовної дидактики: теорія, методологія, практика*. Харків, 2018. С. 140–148.
6. Хабермас Ю. Моральное сознание и коммуникативное действие. Санкт-Петербург : Наука, 2001. 382с.
7. Хобсбаум Е. Все ли языки равны? Язык, культура и национальная идентичность. *Логос*. 2005. № 4 (49). С. 49–59.
8. Эко У. От Интернета к Гутенбергу: текст и гипертекст. URL: http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Culture/Eko/Int_Gutten.php.
9. Kurzweil R. The Age of Spiritual Machines. URL: <http://en.academic.ru/dsc.nsf/enwiki/52802/>.
10. Найбільша ІТ-конференція Східної Європи – iForum. URL: <https://it4m.com.ua/2019/03/22/iforum2019/>.

References

1. Gadamer G.-G. (1991). *Aktual'nost' prekrasnogo [The relevance of the beautiful]*. Moskva : Iskusstvo [in Russian].
2. Karpa I. (2004). *50 khvylyn travy: (Koly pomre tvoya краса) [50 minutes of grass: (When your beauty dies)]*. Kharkiv [in Ukrainian].
3. Markov B.V. (2013). *Filosofiya. Standart tret'yego pokoleniya [Philosophy. Third generation standard]*. SPb. : Piter [in Russian].
4. Mitich L. (2013). *Lyubov'.com. [Love.com.]*. Khar'kov [in Ukrainian].
5. Moshyn's'ka O.YU. (2018) *Palitra suchasnykh movlennyevykh prakty. [The palette of modern speech practices]*. O.YU. Moshyn's'ka. *Problemy lnhvistyky ta inshomovnoyi dydaktyky: teoriya, metodolohiya, praktyka – Problems of linguistics and foreign language didactics: theory, methodology, practice*. Kharkiv, pp. 140–148. [in Ukrainian].
6. Khabermas YU. (2001). *Moral'noye soznaniye i kommunikativnoye deystviye. [Moral consciousness and communicative action]*. YU. Khabermas. SPb: Nauka [in Russian].
7. Khobsbaum YE. (2005). *Vse li yazyki ravny? YAzyk, kul'tura i natsional'naya identichnost' [Are all languages equal? Language, culture and national identity.]*. YE. Khobsbaum. *Logos – Logo*. № 4 (49), pp. 49–59 [in Russian].
8. Yeko U. *Ot Interneta k Gutenbergu: tekst i gipertekst [From the Internet to Gutenberg: text and hypertext]*. Retrieved from: http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Culture/Eko/Int_Gutten.php [in Russian]. (22.10.2019).
9. Kurzweil R. *The Age of Spiritual Machines*. Retrieved from: <http://en.academic.ru/dsc.nsf/enwiki/52802/>. (22.10.2019).
10. *Naybil'sha IT-konferentsiya Skhidnoyi Yevropy – iForum [The largest IT conference in Eastern Europe – iForum]*. Retrieved from: <https://it4m.com.ua/2019/03/22/iforum2019/> [in Ukrainian].

Svitlana Grygorivna Pylypenko

Candidate of Philosophy, Associate Professor,
 Doctoral Student at the Department of Philosophy
 Kharkiv National Pedagogical University named after G. S. Skovoroda
 29, Alchevskikh str., Kharkiv, Ukraine

MULTILINGUALISM AS A TREND OF MODERNITY

*The article deals with multilingualism as a plurality of speech practices. It is noted that in the context of globalization multilingualism is theoretically and practically necessary. **The purpose** of the article is to analyze the instrumental speech practices that result from the Internet and computerization of society and human life/being.*

The purpose of the study is to highlight the concept of «speech practices» and to actualize the problem of multilingualism, which is manifested in multiple speech practices of today.

*Phenomenological, hermeneutic, comparative, cultural and anthropological **methods** of research are used to solve these problems.*

Anthropology's scientific work focuses on understanding speech practices as an anthropotechnics – the creation of a person's ability to communicate, share experiences, feelings, store and transmit information, promote socio-historical development.

It is noted that all languages contain elements of political assertion. At the same time, the competitiveness of the state and the individual depends on the possession of information, and therefore the loss of information, due to the language barrier, is becoming one of the pressing social problems of today.

The means of communication have identified a shift in the pattern of speech practices, demonstrating an innovative component of the process. The complexity of today's linguistic space is related to the Internet and the computer. They are the tools that have led to the emergence of hypertext as an instrumental language.

Plurality of speech practices is associated with the availability of international communication at different levels. Multilingualism as a field of education is becoming one of the means of forming life competencies.

Results. *Man in the information society, using various technologies, changes the speech reality and its components – speech practices. Accordingly, the modern language palette needs careful analysis in the information space of the global world, where multilingualism is its main trend and feature.*

Key words: *language, speech practices, multilingualism, instrumental speech practices, anthropotechnics.*